

ALI KONDI

ODREDIŠTE

Prevela
Nevena Andrić

■ Laguna ■

Naslov originala

Ally Condie

REACHED

Copyright © 2012 Allyson Braithwaite Condie

Translation copyright © 2015 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Kalvinu,
koji se nikad nije plašio da sanja o Drugim mestima*

PRIČA O PILOTU

Čovek je gurao stenu uzbrdo. Onog časka kad je stigao do vrha, stena se otkotrljala u podnožje i on je počeo iz početka. U obližnjem selu, ljudi su приметili. „Kazna“, govorili su. Nikad mu nisu prišli niti probali da mu pomognu, jer plašili su se onih koji su ga osudili. Gurao je. Oni su posmatrali.

Godinama kasnije, sledeće pokolenje приметilo je da čovek i stena tonu za brdo, kao sunce i mesec na zalasku. Videli su samo deo stene i deo čoveka dok je kotrljao kamen do vrha.

U jednoj devojčici probudila se radoznalost. Jednog dana je pošla uzbrdo. Kad se približila, opazila je da su po celom kamenu urezana imena i datumi i mesta, i iznenadila se.

„Kakve su ovo reči?“, zapitalo je dete.

„Tuge ovog sveta“, rekao joj je čovek. „Guram ih uzbrdo iznova i iznova.“

„Hoćeš pomoću njih da izravnaš brdo“, reklo je dete, koje je приметilo dugačku, duboku brazdu kuda se stena kotrljala.

„Pravim nešto“, rekao je čovek. „Kad završim, na tebe će biti red da zauzmeš moje mesto.“

Dete se nije uplašilo. „Šta praviš?“

„Reku“, rekao je čovek.

Dete se vratilo nizbrdo, pitajući se kako to jedna osoba može da načini reku. No, nedugo potom, kad su počeli pljuskovi, i

poplave jurnule kroz dugačko korito i odnele čoveka negde daleko, devojčica je uvidela da je on bio u pravu i počela je i sama da gura kamen i usmerava tuge ovog sveta.

Tako je nastao Pilot.

Pilot je čovek koji je gurao kamen i kog je voda odnela. Pilot je žena koja je prešla reku i pogledala u nebo. Pilot je i star i mlad, i ima oči svih boja i kosu svih nijansi; živi u pustinjama, na ostrvima, u šumama, na planinama i u ravnicama.

Pilot predvodi ustanak – pobunu protiv Društva – i Pilot nikad ne umire. Kad vreme jednog Pilota prođe, pojavi se drugi, koji postaje vođa.

I tako to biva, iznova i iznova, kao kotrljanje kamena.

Negde izvan mape Društva, Pilot će uvek živeti i delati.

PRVI DEO

Pilot

PRVO POGLAVLJE

Zander

Svakog jutra sunce izađe i oboji zemlju u crveno, a ja pomislim: Možda će se danas sve promeniti. Možda će danas Društvo propasti. Noć opet padne, a svi mi još čekamo. Ali znam da postoji Pilot.

U zalazak sunca troje zvaničnika prilazi vratima kućice. Kuća izgleda kao i sve ostale u ulici: po dva kapka na sva tri prozora s prednje strane, pet stepenika do vrata, i jedan žbunić boce, zasađen s desne strane staze.

Najstariji zvaničnik, sedokos muškarac, diže ruku i kuca. *Jednom. Dvaput. Triput.*

Zvaničnici stoje toliko blizu stakla da u odrazu vidim krug prišiven na desni džep uniforme najmlađeg zvaničnika. Krug je jarkocrven, liči na kap krvi.

Osmehujem se, a on isto. Jer taj zvaničnik – to sam ja.

Nekada je zvaničnička ceremonija bila velika fešta u gradskoj većnici. Društvo je priređivalo svečanu večeru i mogao si da dovedeš roditelje i svog izabranika ili izabranicu. Ali zvaničnička ceremonija ne spada među tri velike ceremonije – dan dobrodošlice, proslava izbiranja i oproštajno slavlje

– i stoga više nije ono što je nekad bila. Društvo je počelo da štedi gde god može, a pretpostavlja da su zvaničnici dovoljno odani i da se neće žaliti što im ceremonija više nije onako raskošna.

Bilo nas je petoro, svi u novim uniformama. Glavni zvaničnik prikačio mi je grb na džep: crveni krug predstavljao je medicinski odsek. A onda, glasova zvonkih pod kupolom pretežno prazne većnice, svi smo se zakleli na vernost Društvu i obećali da ćemo dati sve od sebe da obavimo šta nam je Društvo namenilo. To je bilo sve. Bilo me je baš briga što ceremonija nije ništa naročito. Zato što nisam *stvarno* zvaničnik. To jest, jesam, ali zapravo sam pristalica ustanka.

Pored nas pločnikom žuri devojka u ljubičastoj haljini. U prozoru joj vidim odraz. Pognula je glavu kao da se nada da je nećemo primetiti. Za njom idu roditelji; sve troje su se zaputili ka najbližoj stanici vazdušnog voza. Petnaesti je, dakle večeras je proslava izbiranja. Nije prošlo ni godinu dana otkako sam se i sam, s Kasijom, popeo uz stepenice gradske većnice. Sada smo oboje daleko od Orije.

Kućna vrata otvara neka žena. U naručju drži bebu, onu kojoj smo došli da damo ime. „Izvolite, uđite“, kaže nam. „Čekamo vas.“ Izgleda umorno, iako bi ovo trebalo da joj je jedan od najsrećnijih dana u životu. Društvo se ne bavi time preterano, ali u Graničnim provincijama je teže. Sredstva i sirovine kao da kreću iz Centrale i lagano otiču i šire se upolje. Ovde, u provinciji Kamas, sve deluje nekako prljavo i izlizano.

Kad se vrata za nama zatvore, majka nam pokazuje bebu. „Danas je navršio sedam dana“, kaže nam, ali, naravno, to već znamo. Zato smo i došli. Proslave povodom dana dobrodošlice uvek se održavaju jednu sedmicu nakon bebinog rođenja.

Bebi su oči zatvorene, ali u podacima nam stoji da su tamnoplave. Kosa: smeđa. Znamo i da se rodila predviđenog

dana, i da ispod čvrsto umotanog ćebeta ima deset prstiju na rukama i deset na nogama. Prvobitni uzorak tkiva uzet u medicinskom centru izgledao je odlično.

„Jeste li svi spremni za početak?“ pita zvaničnik Bruer. Kao starešina zvaničnika u našem komitetu, on je glavni. U glasu mu se oseća ona prava ravnoteža između blagonaklonosti i moći. Radio je ovo na stotine puta. Već sam se pitao da nije zvaničnik Bruer možda Pilot. Svakako liči. I veoma je organizovan i sposoban.

Naravno, Pilot bi mogao biti ma ko.

Roditelji klimaju glavom.

„Prema podacima, postoji i stariji brat, koji nije ovde“, kaže drugokomandujuća, zvaničnica Lej, blagim glasom. „Želite li da prisustvuje ceremoniji?“

„Bio je umoran posle večere“, kaže majka kao da se izvinjava. „Jedva je gledao na oči. Stavila sam ga ranije u krevet.“

„To je u redu, naravno“, kaže zvaničnica Lej. Pošto dečak ima jedva nešto više od dve godine – što je gotovo savršen razmak između braće ili sestara – njegovo prisustvo nije obavezno. Verovatno se svejedno ne bi ni sećao ovoga.

„Koje ime ste odabrali?“ Zvaničnik Bruer prilazi prijemniku u predsoblju.

„Ori“, kaže majka.

Zvaničnik Bruer ukucava ime u prijemnik, a majka malo drugačije poduhvata bebu. „Ori“, ponavlja zvaničnik Bruer. „A srednje ime?“

„Berton“, kaže otac. „Prenosi se s kolena na koleno.“

Zvaničnica Lej se osmehuje. „Lepo ime.“

„Dođite, pogledajte kako izgleda“, kaže zvaničnik Bruer. Roditelji prilaze prijemniku da vide bebino ime: ORI BERTON FARNSVORT. Ispod slova se nalazi bar-kod koji je Društvo dodelilo bebi. Ako bude živela savršenim životom,

Društvo planira da istim tim bar-kodom označi uzorak tkiva za čuvanje na njenom oproštajnom slavlju.

Ali Društvo neće toliko poživeti.

„Sada ću ga proknjižiti“, kaže zvaničnik Bruer, „ako ne želite da unesete neke izmene ili ispravke.“

Majka i otac prilaze još bliže i poslednji put proveravaju ime. Majka se osmehuje i prinosi bebu monitoru prijemnika, kao da beba sama može pročitati svoje ime.

Zvaničnik Bruer me pogleda. „Zvaničnice Karou“, kaže, „vreme je za tabletu.“

Na mene je red. „Tableta se daje ispred prijemnika“, podsećam roditelje. Majka diže Orija još više, tako da se na snimku s monitora bebina glava i lice jasno vide.

Oduvek mi se dopada kako izgledaju tablete protiv zaraze koje dajemo na ceremoniji dobrodošlice. Okrugle su i sastoje se od, kako se čini, tri reznja: trećina je plava, trećina zelena i trećina je crvena. Iako je sadržaj ove tablete potpuno drugačiji od one tri tablete koje će beba kasnije nositi, te tri boje predstavljaju život koji će voditi u Društvu. Tableta protiv zaraze izgleda dečje i šareni se. Uvek me podseti na palete s bojama na monitorima u prvostepenoj školi.

Ove tablete Društvo daje svim bebama, kao zaštitu od bolesti i infekcije. Bebe bez poteškoća popiju tabletu protiv zaraze. Istog trena se rastopi. Tako je mnogo humanije nego vakcine u prethodnim društvima, gde su gurali igle pravo bebama pod kožu. Čak i ustanici nameravaju da, kad dođu na vlast, i dalje daju tablete protiv zaraze, ali uz nekoliko izmena.

Kad razmotam tabletu, beba se promeškolji. „Možete li da mu otvorite usta?“, pitam bebinu majku.

Kad proba da mu otvori usta, dečkić okrene glavu – traži hranu, pokušava da sisa. Svi se smejemo, i dok su mu usta

otvorena, ubacujem tabletu. Potpuno mu se rastopi na jeziku. Sad moramo da sačekamo da proguta, što oni i radi: kao po komandi.

„Ori Bertone Farnsvorte“, kaže zvaničnik Bruer, „dobro došao u Društvo.“

„Hvala“, kažu roditelji uglas.

Bez po muke sam zamenio šta je trebalo, kao i obično.

Zvaničnica Lej me pogleda i osmehne se. Duga crna kosa klizne joj preko ramena. Ponekad se pitam pripada li možda i ona ustanicima, zna li šta ja to radim – umesto tableta protiv zaraze podmećem tablete koje su mi dali ustanici. Skoro svako dete rođeno u Provincijama u poslednje dve godine dobilo je ustaničku zaštitnu tabletu, ne onu proizvedenu u Društvu. Podmeću ih i ostali koji rade za ustanike, ne samo ja.

Zahvaljujući ustanicima, ova beba neće biti imuna samo na većinu bolesti. Biće imuna i na crvenu tabletu, da Društvo ne može da joj izbriše sećanje. Neko je ovo uradio meni kad sam bio beba. I Kajju; i verovatno Kasiji.

Pre mnogo godina ustanici su se krišom zaposlili u laboratorijama gde Društvo pravi tablete protiv zaraze. Dakle, pored tableta načinjenih po formuli Društva, postoje i druge, napravljene za ustanike. Naše deluju isto kao i tablete Društva, samo što pored toga stvaraju i imunost na crvenu tabletu, i još nešto.

Kad smo se rodili, ustanici nisu imali sredstava da naprave nove tablete za sve. Morali su da izaberu samo neke od nas. Procenjivali su ko će im kasnije biti koristan. Sad konačno imaju dovoljno za sve.

Ustanak je namenjen svima.

I ustanici – mi ustanici – ćemo uspeti.

* * *

Pošto je pločnik uzan, na povratku do vazdušnih kola idem iza zvaničnika Bruera i zvaničnice Lej. Ulicom žuri još jedna porodica sa ćerkom u svečanoj odeći za proslavu. Kasne, i majka je nezadovoljna: „*Sto puta* sam ti rekla...“, govori ocu, a onda ugleda nas i stane usred reči.

„Zdravo“, kažem u prolazu. „Čestitam.“

„Kad se opet viđaš sa *svojom* izabranicom?“, pita me zvaničnica Lej.

„Ne znam“, kažem. „Društvo nam još nije odredilo termin za sledeći razgovor preko prijemnika.“

Zvaničnica Lej je malo starija od mene: ima bar dvadeset i jednu godinu, jer proslavila je svoj bračni ugovor. Otkako je znam, suprug joj je u vojsci, raspoređen negde na rubu Pograničja. Ne mogu da je pitam kad se vraća. To je podatak poverljive prirode. Sumnjam da i zvaničnica Lej zna.

Kad s drugima razgovaramo o radnim zadacima, Društvo ne voli da odajemo previše pojedinosti. Kasija je svesna da sam zvaničnik, ali ne zna šta tačno radim. Zvaničnici postoje u svim odsecima Društva.

Društvo obučava raznorazne vrste radnika u medicinskim centrima. Svako zna ko su medicinski tehničari, jer oni postavljaju dijagnoze i pružaju pomoć. Postoje i hirurzi, koji operišu, farmaceri, koji prave lekove, sestre koje pomažu, i lečioci kao ja. Nama je posao da nadgledamo ovo i ono na polju medicine, i upravljamo medicinskim centrima. Ili, ako postanemo zvaničnici, često nas dodele komitetima, što je moj posao. Staramo se za deljenje tableta bebama i pomažemo pri uzimanju uzoraka na oproštajnim slavljenjima. Po rečima Društva, to spada među najvažnije zadatke zvaničnika.

„Kuju je boju izabrala?“ pita zvaničnica Lej dok prilazi mo vazdušnim kolima.

Na sekund ne znam šta hoće da kaže, a onda shvatam da se raspituje o Kasijinoj haljini. „Izabrala je zelenu“, kažem. „Izgledala je divno.“

Neko jaukne, i nas troje se okrećemo kao jedno. Bebin otac trči prema nama koliko ga noge nose. „Ne mogu da probudim starijeg sina“, viče. „Otišao sam da pogledam spava li i – nešto nije u redu.“

„Zovite medicinske tehničare preko prijemnika“, dovikuje mu zvaničnik Bruer, i nas troje idemo ka kući što brže možemo. Ulazimo bez kucanja i žurimo u stražnji deo, gde su uvek spavaće sobe. Pre nego što zvaničnik Bruer otvori vrata spavaće sobe, zvaničnica Lej se hvata za zid. „Jesi li dobro?“, pitam je. Ona klima glavom.

„Ehej?“, kaže zvaničnik Bruer.

Majka gleda u nas, pepeljastog lica. Još drži bebu. Starije dete leži u krevetu i uopšte ne mrda.

Leži na boku, leđima okrenuto ka nama. Diše, ali polako, a svakodnevna odeća malo mu visi oko vrata. Ten mu deluje kako treba. Ima mali crveni beleg između lopatica; osećam nalet sažaljenja i ushićenja.

To je to.

Ustanici su rekli da će ovako izgledati.

Moram da se suzdržim kako ne bih pogledao u ostale u sobi. *Ko još zna?* Da li je još neko ovde ustanik? Zna li iste podatke kao ja o daljem odvitku ustanka?

Iako inkubacioni period može biti različit, kad se bolest pojavi, stanje pacijenta brzo će se pogoršavati. Posle zadržavanja jezika nastupa stanje nalik komi. Najuočljiviji znaci živog virusa kuge jesu jedan ili više malih crvenih pečata na leđima pacijenta. Kada se kuga u značajnom broju slučajeva

javi među stanovništvom, i Društvo više ne bude moglo da je zataškava, otpočće ustanak.

„Šta je ovo?“, pita majka. „Je l' bolestan?“

Ponovo sve troje nastupamo u isto vreme. Zvaničnica Lej poseže za dečakovim ručnim zglobom i meri mu puls. Zvaničnik Bruer se okreće ženi. Ja pokušavam da joj zaprečim pogled na dete, nepomično u krevetu. Dok ne budem *znao* da su ustanici stupili u delo, moram se ponašati kao i do sada.

„Diše“, kaže zvaničnik Bruer.

„Puls mu je u redu“, kaže zvaničnica Lej.

„Medicinski tehničari će uskoro stići“, govorim majci.

„Zar ne možete vi nekako da mu pomognete?“, pita ona. „Lekovi, terapija...“

„Žao mi je“, kaže zvaničnik Bruer. „Ne možemo da preduzmemo ništa drugo dok ne stignemo u medicinski centar.“

„Ali u stabilnom je stanju“, kažem joj. *Ne brinite*, želim da dodam. *Ustanici imaju lek*. Nadam se da mi čuje prizvuk nade u glasu, pošto ne smem neposredno da joj kažem *kako* će se sve srediti.

To je to. Početak ustanka.

Kad ustanici preuzmu vlast, svi ćemo imati pravo na izbor. Ko zna šta će se tad desiti. Kad sam u Konacima poljubio Kasiju, zastao joj je dah – od iznenađenja, mislim. Ne zbog poljupca: njega je očekivala. Valjda se iznenadila kakav je osećaj.

Čim budem mogao, želim opet da joj kažem, lično: *Kasija, zaljubljen sam u tebe i želim te. Šta treba da ti pružim da bi i ti osetila isto? Čitav jedan novi svet?*

Jer ćemo to dobiti.

Majka još malčice prilazi detetu. „Ali“, kaže ona i zagrcne se, „tako je *nepomičan*.“

DRUGO POGLAVLJE

Kasija

Kaj je rekao da ćemo se večeras naći kod jezera.
Kad ga vidim, prvo ću ga poljubiti.

Privući će me sasvim blizu k sebi, i pesme koje držim pod košuljom, blizu srca, zašuškaće, tako tiho da ćemo ih čuti samo nas dvoje. I muzika otkucaja njegovog srca, njegovog daha, melodija i boja njegovog glasa nagnaće me na pevanje.

Pričaće mi gde je bio.

Ja ću njemu pričati kuda želim da odem.

Pružam ruke da proverim da mi nešto ne viri iz manžetna košulje. Ispod ružnog kroja svakodnevnog odeće dobro je sakrivena crvena svilena haljina koju imam na sebi. To je jedna od Stotinu haljina, možda ukradena; pojavila se na tržištu. Vredela je te cene – a koštala me je jednu pesmu – da bih dobila malo neke boje, da je dignem prema svetlu i navučem preko glave, i osetim se ovako jarko.

Ovde u prestonici, u Centrali, razvrstavam u službi Društva, ali i za ustanike obavljam izvestan posao, a pored toga trgovim i sa arhivarima. Spolja gledano, ja sam pripadnica

Društva u svakodnevnoj odeći. Ipak, ispod toga, uz kožu nosim papir i svilu.

Zaključila sam da je ovako najlakše nositi pesme; umotam ih oko ručnih zglobova, privijem ih na srce. Naravno, ne nosim sve listove sa sobom. Našla sam skrovište za većinu. Ali nikad ne volim da sam bez nekoliko komada.

Otvaram kutiju za tablete. Sve su tu: plava, zelena, crvena. I još nešto pored njih. Ceduljica na kojoj sam napisala reči: *Seti se*. Ako me Društvo ikad natera da popijem crvenu tabletu, strpaću ovo u rukav, i onda ću znati da sam prisilno zaboravila.

Sigurno nisam ja prva uradila ovako nešto. Koliko ljudi zna nešto što ne bi trebalo – ne *šta* su izgubili, ali da *jesu* nešto izgubili?

A ima i izgleda da neću zaboraviti ništa – da sam imuna, kao Indi, Zander i Kaj.

Društvo misli da crvena tableta *deluje* na mene. Ipak, ne znaju sve. Po rečima Društva, ja nikad nisam ni bila u Spoljašnjim provincijama. Nikad nisam prolazila kroz kanjone niti se spuštala rekom u noći posutoj zvezdama, sa srebrnim vodenim kapljicama svud oko sebe. Koliko oni znaju, nikad nisam ni odlazila.

„Ovo je tvoja priča“, rekao mi je ustanički oficir pre nego što su me poslali u Centralu. „Ovo ćeš reći kad te pitaju gde si bila.“

Dao mi je papir. Pogledala sam u odštampane reči:

Zvaničnici su me našli u šumi u Tani blizu radnog logora. Uopšte se ne sećam poslednje noći tamo. Znam samo da sam nekako završila u šumi.

Digla sam glavu. „Imamo oficirku spremnu da posvedoči kako je to istina, i izjavi da te je našla u šumi“, rekao je on.

„A suština je da su mi navodno dali crvenu tabletu“, rekla sam. „Ne bih li zaboravila da sam videla kako odvođe druge devojke vazdušnim brodom.“

Klimnuo je glavom. „Navodno je jedna devojka pravila nevolje i morali su da daju crvene tablete nekima koje su se probudile i videle je.“

Indi, pomislila sam. Ona je trčala i vrištala. Znala je šta nam se dešava.

„Pa ćemo kazati da si ti nestala posle toga“, rekao je on. „Trenutno su te izgubili iz vida, i dok je crvena tableta stupala u dejstvo, odlutala si. Našli su te nekoliko dana kasnije.“

„Kako sam preživela?“, upitala sam.

Kucnuo je papir ispred mene.

Imala sam sreće. Majka me je naučila da prepoznam otrovne biljke. Pa sam skupljala hranu. U novembru još ima jestivog bilja.

Na neki način, taj deo priče bio je istinit. Jesam preživela zahvaljujući sećanju na majčine reči, ali to je bilo u Rezbarijama, ne u šumi.

„Majka ti je radila u rasadniku“, rekao je on. „I ranije si išla u šumu.“

„Jesam“, rekla sam. „Bila je to šuma na Brdu, ne u Tani; ali nadajmo se da je slično.“

„Onda se sve slaže“, kazao je.

„Osim ako me Društvo ne bude detaljno propitivalo“, rekla sam.

„Neće“, rekao je on. „Evo ti srebrna kutija i kutija za tablete, kao zamena za one što si izgubila.“

Uzela sam ih i otvorila. Jedna plava tableta, jedna zelena. I jedna crvena – zamena za onu koju sam navodno popila po naređenju nekog zvaničnika u Tani. Mislila sam na one

druge devojke, koje su stvarno uzele tabletu; većina se neće ni sećati Indi, i kako je vikala. Za njih je nestala. Kao i ja.

„Ne zaboravi“, rekao je on. „Pamtiš kako si se našla sama u šumi i vreme koje si provela u potrazi za hranom. Ali zaboravila si sve što se *stvarno* desilo za tih dvanaest sati pre nego što si se ukrcala u vazdušni brod.“

„Šta treba da radim u Centrali?“, pitala sam ga. „Zašto su mi rekli da ću najbolje služiti ustanku unutar Društva.“

Videla sam kako me odmerava, kako vaga jesam li zaista u *stanju* da uradim to što hoće od mene. „Društvo je planiralo da te pošalje u Centralu na konačno radno mesto“, rekao je. Klimnula sam glavom. „Struka ti je razvrstavanje. I dobro ti ide, ako je verovati podacima Društva. Sad kad misle da su te prevaspitali u radnom logoru, biće im drago što si im se vratila, a to može biti korisno za ustanak.“ A onda mi je rekao kakve podatke da tražim dok razvrstavam, i šta da radim i kad ih nađem. „Moraš biti strpljiva“, rekao mi je. „Možda potraje.“

Bio je to mudar savet, čini se, pošto još nisam razvrstavala ništa drugačije od uobičajenog. Bar ne koliko se sećam. Ali nema veze. Ne moraju meni ustanici da kažu kako da se borim protiv Društva.

Kad god mogu, pišem slova. Pravim ih na razne načine: *K* od vlati trave, *Z* od tri prutića, od mokre kore naspram srebrnaste metalne klupe na zelenoj površini nedaleko od mog radnog mesta. Poređala sam kamenčiće u obliku slova *O*, nalik na otvorena usta, na zemlji. *I*, naravno, pišem i onako kako me je Kaj naučio.

Ma kud krenem, gledam ima li novih slova. Zasad niko drugi ne piše, a ako i piše, ja to još nisam videla. Ali desiće se i to. Možda baš sada neko nagoreva štapiće onako kako mi je Kaj pričao da je on radio, i sprema se da napiše voljeno ime.

Znam da nisam jedina koja ovo radi, jedina koja sitnim postupcima iskazuje pobunu. Pojedinci plivaju protiv struje, a u dubinama lagano se kreću senke. Upravo ja sam gledala uvis kad je nešto tamno prešlo preko sunca. I ja sam bila senka sama, koja se šunjala mestom gde se tlo i voda susreću s nebom.

Dan za danom, uzbrdo guram stenu koju mi je Društvo dalo, iznova i iznova. Ono odistinsko je u meni i uliva mi snagu – moje misli, male stene koje sam sama odabrala. Premeću mi se po glavi, neke uglačane od čestog valjanja, druge nove i neravne, neke tako oštre da se posečeš.

Uverim se da se pesme ne vide, pa iz svog stančića hodnikom izlazim u predsoblje. Spremam se da otvorim vrata kad se s druge strane začuje kucanje, i ja se malo trgnem. Zašto bi iko sad dolazio? Kao i mnogi drugi radnici koji još nisu proslavili bračni ugovor, živim sama. I, kao i u Konacima, nije preporučljivo posećivati druge u prebivalištu.

Na vratima stoji zvaničnica i ljubazno se osmehuje. Sama je, što je čudno. Zvaničnici se gotovo uvek kreću u grupama po troje. „Kasija Rejes?“, pita ona.

„Da“, kažem.

„Pođi sa mnom“, kaže ona. „Potrebna si u centru za razvrstavanje radi prekovremenog rada.“

Ali večeras treba da se vidim s Kajem. Činilo se da konačno počinjemo da se uklapamo – konačno su ga rasporedili u Centralu i poruka gde da se nađemo stigla je taman na vreme. Ponekad treba nekoliko nedelja, a ne dana, da nam stignu pisma jednom od drugog, ali ovo je došlo brzo. Preplavljuje me nestrpljenje dok gledam u zvaničnicu u onoj njejoj beloj uniformi, ravnodušnog lica, sa urednim oznakama.

Ne bakćite se više s nama, mislim se ja. Koristite kompjutere. Nek oni rade sve. Ali to se kosi sa ključnim načelima Društva, onim što nam ga utuvljuju od malih nogu: *Tehnologija nas može izdati kao što je izdala i društva pre nas.*

A onda shvatam da se u zvaničnicinom pozivu možda krije još nešto – možda je došlo vreme da uradim ono što su ustanici od mene tražili? Lice joj je i dalje bezizražajno i spokojno. Nemoguće je zaključiti šta zna i za koga zapravo radi. „Naći ćemo se sa ostalima na stanici vazdušnog voza“, kaže.

„Hoće li dugo trajati?“, pitam je.

Ne odgovara.

Vozom prolazimo pored jezera, sada tamnog u daljini.

Ovde niko ne ide na jezero. Pati od predruštvenog zagađenja i nije bezbedno za šetnju niti je voda za piće. Društvo je srušilo većinu pristaništa i kejeva, gde su nekad davno ljudi držali čamce. Ipak, kao što se vidi danju, na jednom mestu ostala su tri mola, koji štrče u vodu nalik na tri prsta, svi jednake dužine, svi se pružaju ka nečemu. Pre nekoliko meseci, kad sam tek došla, pričala sam Kaju o ovom mestu, i kako je zgodno za sastanke, pošto bi on mogao da ga uoči odozgo kao što sam ga ja uočila odozdo.

A sada, s druge strane vazdušnog voza, ukazuje se kupola gradske većnice Centrale, prebliski mesec koji nikad ne zalazi. Kad god vidim poznate obrise većnice, u meni se i protiv volje meškolji ponos i u glavi mi odzvanjaju note himne Društva.

Niko ne ide u većnicu Centrale.

Većnice i ostale obližnje zgrade opasuje visok beo zid. Tako je još od pre mog dolaska. „Renovira se“, kažu svi. „Društvo će uskoro opet otvoriti nepomičnu zonu.“

Mene nepomična zona općinjava, isto kao i njeno ime, koje, čini se, niko nije u stanju da mi objasni. Takođe me kopka šta li je s druge strane ograde, i ponekad posle posla malo skrenem s puta kući kako bih hodala pored te glatke bele površine. Neprestano mislim koliko je slika Kaje-va majka mogla naslikati duž zida, koji zavija i pravi, kako ja zamišljam, savršen krug. Nikad ga nisam celog obišla, pa ne mogu znati.

Oni koje sam pitala nisu sigurni koliko dugo je zaklon tu – samo kažu da je podignut u toku prošle godine. Kao da se ne sećaju zašto je stvarno tu, a ako se sećaju, ne govore.

Želim da znam šta je iza tih zidova.

Želim toliko toga: sreću, slobodu, ljubav. A želim i nekoliko drugih, opipljivih stvari.

Recimo, pesmu i mikrokartu. Čekam da stignu još dva komada robe za trgovinu. Zamenila sam svoje dve pesme za kraj treće, one koji počinje rečima: *K tebi nisam još stigla*, i govori o putovanju. Njen početak sam našla u Rezbarijama i znala sam da moram imati kraj.

A drugi predmet trgovine još je skuplji, još opasniji – platila sam sedam pesama da mi se donese dedina mikrokarta iz roditeljske kuće u Keji. Zamolila sam trgovca da se prvo obrati Bremu i uruči mu šifrovanu cedulju. Znala sam da će je Brem dešifrovati. Na kraju krajeva, umeo je da reši igrice koje sam mu pravila na pisarniku kad je bio mlađi. I mislila sam da će pre on nego ijedno od roditelja poslati mikrokartu.

Brem. Volela bih da mu nabavim srebrni sat i zamenim mu onaj koji mu je Društvo oduzelo. Ali do sada su cene bile previsoke. Danas kad sam kretala na posao već sam odbila da platim časovnik na stanici vazdušnog voza. Platiću pošte-
nu cenu, ali ne previše. Možda sam *ovo* naučila u kanjonima: Šta jesam, šta nisam, šta hoću da dam, a šta neću.

* * *

Centar za razvrstavanje je pun koliko je to moguće. Stižemo među poslednjima, i jedna zvaničnica nas požuruje da uđemo u svoje prazne odeljke. „Molim počnite odmah“, kaže ona, i čim sednem u stolicu, na monitoru se pojave reči: *Sledeće razvrstavanje – eksponencijalno uklapanje parova.*

Ne skidam pogled s monitora i izraz lica mi je neutralan. Iznutra osećam malecno pulsiranje uzbuđenja, kao da mi srce malčice poskakuje dok kuca.

Na ovo razvrstavanje ustanici su mi skrenuli pažnju.

Radnici oko mene ničim ne pokazuju da im ovo išta znači. Ipak, sigurno još neko u prostoriji gleda u ove reči i pita se: *Je li konačno došlo vreme?*

Sačekaj same podatke, podsećam sebe. Ne gledam samo kako da razvrstam ovo; takođe tražim naročitu grupu podataka koje treba pogrešno da prespojim.

U eksponencijalnom uklapanju parova, element se ređa tako što svakoj njegovoj odlici pripišeš nivo važnosti, a onda ga spojiš s drugim elementom čije se rangirane osobine najbolje moguće uklapaju. To je zamršeno, složeno, dosadno razvrstavanje, za koje ti trebaju puno usredsređenje i pažnja.

Monitor zatreperi, a onda se pojave podaci.

To je to.

Od one prave vrste. Ona prava grupa podataka.

Je li ovo početak ustanka?

Jedan kratak časak oklevam. Jesam li sigurna da ustanici mogu pomoću virusa pregaziti algoritam za proveravanje grešaka? Šta ako ne uspeju? Sve moje greške biće primećene. Začuce se zvonce, i neki zvaničnik će doći da vidi šta ja to radim.

Prsti mi ne zadržte dok jedan element guram preko monitora i borim se protiv prirodnog poriva da ga stavim tamo

gde, ako je verovati mojoj obuci, treba da ide. Lagano ga sprovodim na novo mesto i polako dižem prst, zadržavam dah.

Nema zvonceta.

Ustanički virus radi.

Učini mi se da čujem uzdah olakšanja; negde u prostori-
riji neko je tiho odahnuo. A onda osetim nešto – topolino
seme uspomena, lako i lepršavo na povetarcu – kako lebdi
kroz mene.

Jesam li već radila ovo?

Ali nemam vremena da se povedem za pramičkom seća-
nja. Moram da razvrstavam.

Sad mi je već gotovo teže pogrešno da razvrstavam; toli-
ko sam meseci i godina života provela u pokušaju da naučim
kako treba. Ovo mi je protivno svim nagonima, ali ustani-
ci to hoće.

Podaci uglavnom pristižu brzo i neumorno. Ipak, usle-
di kratka stanka dok čekamo da ih se učita još. Neki, znači,
dolaze i spolja.

Činjenica da razvrstavamo u trenutku dok podaci pri-
stižu nagoveštava, čini se, da smo u žurbi. Je li to ustanak
upravo u toku?

Hoćemo li Kaj i ja biti zajedno kad počne?

Na tren zamišljam crne brodove kako pristižu iznad bele
kupole većnice i jurim mu u susret s hladnim vazduhom u
kosi. Onda topao pritisak njegovih usana na mojima, i ovog
puta ne čeka nas zbogom, već novi početak.

„Ovo što radimo je izbiranje“, kaže neko naglas.

Razbija mi usredsređenost. Dižem pogled s monitora i
trepćem.

Koliko već dugo razvrstavam? Veoma se trudim da uradim ono što su ustanici od mene tražili. U nekom trenutku sam se izgubila u podacima, u zadatku pred sobom.

Krajičkom oka nazrem nešto zeleno – vojni oficiri u uniformama prilaze čoveku koji je progovorio.

Kad smo ušli, primetila sam zvaničnike, ali koliko su već dugo oficiri ovde?

„Za proslavu“, kaže čovek. Smeje se. „Nešto se desilo. Mi obavljamo izbiranje za proslavu. Društvo više ne može sve da postigne.“

Ne dižem glavu i razvrstavam dalje, ali u trenutku dok ga odvlače pored mene, ovlaš pogledam. Usta su mu začepili i reči su mu nerazumljive, ali dok ga odvođe, iznad krpe mi susreće pogled na jedan tren.

Ruke mi drhte nad monitorom. Je li u pravu?

Je li ovo što radimo izbiranje?

Danas je petnaesti. Proslava *jeste* večeras.

Zvaničnica u Konacima rekla mi je da se izbiranje obavlja nedelju dana pre proslave. Da se nije to promenilo? Otkud li je Društvo zapalo u takvu žurbu? Podaci raspoređeni neposredno pre proslave biće puni grešaka, jer nema dovoljno vremena da se proverí tačnost.

A pored toga odsek za izbiranje ima sopstvene razvrstavaoće. Izbiranje je od ključne važnosti za Društvo. Trebalo bi neko na višem položaju od nas time da se bavi.

Možda Društvo nema više vremena. Možda nemaju dovoljno osoblja. Tamo negde, nešto se dešava. Skoro mi se čini kao da su već završili sa izbiranjem, a sad moraju sve da rade iz početka, u poslednjem trenutku.

Možda su se podaci promenili.

Ako je ovo što radimo izbiranje, onda podaci predstavljaju ljude: boju očiju, boju kose, temperament, omiljene

razonode. Šta je to moglo da se promeni tako brzo, kod tolikog broja ljudi?

Možda se nisu promenili. Možda ih više nema.

Šta može uzrokovati takvo desetkovanje podataka Društva? Hoće li stići da naprave mikrokarte ili će srebrne kutije večeras ostati prazne?

Jedan podatak se pojavi, a onda nestaje gotovo pre nego što sam uopšte stigla da ga vidim.

Kao Kajevo lice na mikrokarti onog dana.

Što li pokušavaju ovako da održe proslavu? Kad je margina greške tako visoka?

Zato što je ova proslava najvažniji praznik u Društvu. Upravo izbiranje omogućuje ostale ceremonije: ono je najveće dostignuće društva. Ako njega ukinu, čak i na mesec dana, ljudi će znati da nešto zaista, zaista nije u redu.

Zbog čega su, shvatam, ustanici i ubacili virus – da bi neki od nas mogli netačno da budu izabrani jedno za drugo a da nas niko ne uhvati. Unosimo još veću zbrku u podatke već sumnjive kakvoće.

„Molim vas, ustanite“, kaže zvaničnik. „Izvadite kutije s tabletama.“

Poslušam, baš kao i ostali; pometenih očiju, zabrinutih izraza, lica se pojavljuju iznad pregrada.

Jeste li imuni?, poželim da ih pitam. Hoćete li se sećati ovoga?

A ja?

„Izvadite crvenu tabletu“, kaže zvaničnik. „Molim sačekajte dok se blizu vas ne nađe zvaničnik, da biste tabletu popili pod prismotrom. Nema razloga za brigu.“

Zvaničnici se kreću kroz prostoriju. Pripremljeni su. Kad neko proguta crvenu tabletu, zvaničnici istog trenu dopune kutiju.

Znali su da će morati da ih upotrebe u nekom trenutku ove noći.

Ruke ka ustima, sećanja ka ništavilu, crveno klizi naniže.

Maleno seme sećanja opet lebdi pokraj mene. Kopka me slutnja da to ima neke veze sa ovim razvrstavanjem. Kad bih samo uspela da se setim...

Seti se. Čujem korake po podu. Približavaju mi se. Ranije se ne bih na ovo usudila, ali kroz trgovinu sa arhivarima naučila sam da se šunjam i skrivam, ruke su mi postale vičnije trikovima i smicalicama. Odvrćem poklopac i strpam papirić – *seti se* – u rukav.

„Izvoli, uzmi tabletu“, kaže mi zvaničnica.

Ovo nije kao onda u Konacima. Zvaničnica pored mene neće pogledati u stranu, a pod mojim nogama nema trave u koju bih ugazila tabletu.

Ne želim da je popijem. Ne želim da izgubim sećanje.

Ali možda *jesam* imuna na crvenu tabletu, kao Kaj i Zander, i Indi. Možda ću se sećati svega.

I, ma šta se desilo, *Kaja* ću se sećati. Prekasno je da mi ga oduzmu.

„*Odmah*“, kaže zvaničnica.

Stavljam tabletu u usta.

Slana je. Kao kap znoja koja se sliva, ili suza ili, može biti, gutljaj mora.

TREĆE POGLAVLJE

Kaj

Pilot živi u Pograničju, ovde u Kamasu.

Pilot ne živi nigde. On ili ona uvek su u pokretu.

Pilot je mrtav.

Pilota ne mogu ubiti.

Ovakve glasine šapuću se po logoru. Ne znamo ko je Pilot, čak ni da li je muško ili žensko, mlad ili star.

Zapovednici nam kažu da smo potrebni Pilotu, da on ovo ne može bez nas. Pomoću nas Pilot će uništiti Društvo – i to uskoro.

Ipak, naravno, regruti ne mogu a da ne pričaju o Pilotu kad god im se pruži prilika. Neki pretpostavljaju da je glavni pilot, onaj zadužen za našu obuku, zapravo *onaj pravi* Pilot – vođa ustanka.

Većina regruta se toliko trudi da se umili glavnom pilotu da prosto isijavaju to u talasima. Mene je baš briga. Ja nisam postao ustanik zbog Pilota. Ovde sam zbog Kasije.

Kad sam tek došao u logor, brinuo sam se da će nas ustanici iskoristiti kao pokretne mete za odvlačenje pažnje, onako isto kao Društvo, ali ustanici su previše uložili u našu

obuku. Ne mislim da nas obučavaju kako bismo poginuli. Ipak, nisam siguran ni za kakav nas to život obučavaju. Ako ustanak uspe, šta biva dalje? O tome se ne priča često. Svi će, kažu, imati veću slobodu, i neće više postojati izvitopereni ili nastrani. Ali ne kažu praktično ništa više.

Društvo je u pravu kad je o izvitoperenima reč. Opasni smo. Ja sam od one sorte koju valjani građani zamišljaju kako im noću prilazi s leđa – crna senka praznih očiju. Ipak, razume se, Društvo misli da sam ja već umro u Spoljašnjim provincijama, da su se otarasili još jednog izvitoperenog.

Leteći mrtvac.

„Hajde sad nekoliko oštrih zaokreta“, govori mi zapovednik kroz zvučnik na komandnoj ploči. „Hoću zaokret nalevo prema jugu, pa nadesno nazad ka severu – svaki po sto osamdeset stepeni.“

„Razumem“, kažem.

Proveravaju mi koordinaciju i sposobnost upravljanja brodom. Usklađen zaokret, šezdeset stepeni nagnut u stranu, opterećuje vazdušni brod i mene samog silom dvostruko jačom od gravitacije. Ne smem naglo da ispravljam ili menjam kurs, jer će brod usporiti ili se raspasti.

Dok zaokrećem, osećam rođenu glavu, ruke, čitavo telo kako tone u sedište poda mnom, i s naporom ostajem uspravan. Kad završim, srce mi lupa i telo mi deluje nekako neprirodno lagano, sad kad je dodatni pritisak nestao.

„Odlično“, kaže zapovednik.

Glavni pilot nas, kažu, posmatra. Neki regruti misle da su se vozili s glavnim pilotom – prerušenim u nastavnika. Ja u to ne verujem. Ali može biti da posmatra, to jeste.

Pretvaram se da me posmatra i ona.

Okrećem vazdušni brod ka nebu. Kad sam prvi put uzleteo, padala je kiša, ali sada je sve to ispod mene.

Trenutno je ona daleko. Ali oduvek se nadam da će, nekim trikikom daljine i želje, pogledati uvis, pa naspram neba videti nešto crno i po načinu letenja znati da sam to ja. Dešavale su se i čudnije stvari.

I uskoro ću završiti sa letačkom obukom i poslaće me na pravi večerašnji zadatak. Kad su prošle nedelje delili zadatke, nisam mogao da verujem koliko sam sreće imao. Centrala. Konačno. Kasnije večeras, ako pogleda uvis u pravom trenutku, zaista bi me mogla videti u letu.

Opet naginjem brod u stranu i počinjem da se uspinjem. Letimo sami, ovako kao sad, samo na obuci. Obično nam ustanici nalažu da radimo u grupama od po troje: pilot, kopilot i trkač koji se vozi u prostoru za prtljag i obavlja šta treba – izvodi potajne upade na teritoriju Društva. Najviše volim kad puste nas – pilote i kopilote – da pomognemo trkačima, pa se po nalogu ustanika šunjamo gradskim ulicama.

Večeras su mi dodelili da ostanem kod broda, ali naći ću ja načina da se izvučem. Ne pada mi na pamet da dođem tako blizu Kasiji a onda da ostanem u letelici sve vreme dok smo u Centrali. Smisliću neki izgovor da izađem i otrčaću do jezera. Možda se neću vratiti, premda se na neki način bolje uklapam među ustanike nego ma gde drugde do sada.

Odrastanjem sam stekao savršene preduslove za saradnju s pobunjenicima. Godinama sam se usavršavao, učio kako da ostanem neprimetan u očima Društva, a otac mi nije prihvatao postojeće stanje stvari. Bolje ga razumem ovde gore, gde on nikad nije bio, nego ikad pre na zemlji. Ponekad mi na um padnu stihovi Tomasove pesme:

*A ti, moj oče, u tužnim visinama gore:
Kuni me, blagoslovi, tim gorkim suzama!*

Da mogu da uradim ono što *zaista* želim, sakupio bih sve do kojih mi je stalo i odleteo s njima odavde. Prvo bih se obrušio na Centralu, po Kasiju, a onda bih pokupio sve ostale, ma gde se nalazili. Našao bih tetku i teču, Patrika i Ejdu. Našao bih Kasijine roditelje i njenog brata Brema, i Zandera i Em, i sve ostale iz Konaka gde smo odrasli. Našao bih Ilaja. Onda bih se opet vinuo uvis.

Nikad ne bih uzleteo s toliko ljudi u ovom brodu. Premali je.

Ipak, da mogu, odveo bih nas negde na sigurno. Još ne znam gde, ali kad bih video to mesto, prepoznao bih ga. Možda je to neko ostrvo, negde u vodi, gde je Indi nekad verovala da se nalaze ustanici.

Same Rezbarije, pretpostavljam, više nisu bezbedne – ali mislim da negde tamo, na nekadašnjoj neprijateljskoj teritoriji, sigurno postoji neko tajno mesto kud bismo mogli pobeći. Kad sada odeš u muzej, vidiš da je Društvo promenilo Spoljašnje provincije – smanjilo ih je na mapi. Ako ustanici ne uspeju da svrgnu Društvo, u sledećem pokolenju Spoljašnje provincije se možda već neće ni videti na kartama. Stoga se pitam šta li se to nalazi tamo napolju a da ja za to i ne znam, i kako li je još Društvo menjalo mape za sve ove godine. Sigurno postoji svet i kad se prođe neprijateljska teritorija. Koliko je izbrisano, oduzeto od nas?

Ne bi me bilo briga koliko se svet smanjio, samo da je Kasija u središtu mog. Priključio sam se ustanku da bismo bili zajedno. Ali nju su poslali nazad u Centralu, a ja sad stalno letim, jer je to najbolje što mogu da smislim da doprem do nje – samo da me Društvo ne ustrelji i ne obori.

Ta opasnost uvek postoji. Ipak, pažljiv sam. Ne kockam se uzalud kao pojedinci koji žele da ostave utisak na glavnog pilota. Ako poginem, nikakva vajda od mene za Kasiju.

I želim da nađem Patrika i Ejdu. Neću da misle kako su izgubili još jednog sina. Jedan je dosta.

Smatraju me svojim detetom, ali uvek su me videli kao ono što jesam. Kao Kaja. Ne kao Metjua, svog sina koji je umro pre nego što sam ja došao da živim s njima.

Ne znam mnogo o Metjuu. Nikad se nismo upoznali. Ipak, znam da su ga roditelji mnogo voleli, i da mu je otac mislio kako će se Metju jednog dana baviti razvrstavanjem. Znam da je došao da poseti Patrika na poslu, kad ih je jedan nastrani napao.

Patrik je preživeo. Metju nije. Bio je mali. Nije doživeo ni da mu nađu izabranicu. Nije doživeo da ga rasporede na stalno radno mesto. I svakako nije bio dovoljno odrastao da umre.

Ne znam šta biva posle smrti. Čini mi se da nas posle toga ne čeka mnogo šta. Ipak, mogu, recimo, pojmiti kako dela mogu da nas nadžive. Možda na nekom drugom mestu, na nekoj drugoj ravni postojanja.

Dakle. Možda bih voleo da nas odvezem negde visoko, potpuno iznad sveta. Što se više uspinješ, to postaje hladnije. Možda bi, ako bih nas povezao dovoljno visoko, sve slike moje majke čekale, zamrznute.

Mrtvac koji diše.

Sećam se kad sam poslednji put video Kasiju, na obali reke. Kiša se pretvorila u sneg, a ona mi je izjavila ljubav.

Živi mrtvac.

Slećem brzo i glatko. Tlo mi dolazi u susret, a nebo se smanjuje, od čitavog vidnog polja pretvara se u liniju na obzorju. Skoro se sasvim smrklo.

Uopšte nisam mrtav. Nikad nisam bio živiji.

Večeras u logoru vlada užurbanost. „Kaju“, kaže neko dok prolazi pored mene. Klimam glavom u odgovor, ali ne skidam pogled planina. Ovde neću da počinim istu grešku, da se previše zbližim s ljudima. Iznova sam naučio lekciju. Više nema nijednog od dvojice drugova koje sam stekao u onom logoru gde smo izigrali pokretne mete. Vik je mrtav, a Ilaj je negde u planinama. Ne znam šta je bilo s njim.

Jednu osobu ovde nazvao bih prijateljicom, a nju znam iz Rezbarija.

Kad otvorim vrata obedovaonice, vidim je. Kao i uvek, iako stoji blizu ostalih, oko nje je nekakav mali prsten samoće, i ljudi je gledaju sa zadivljenim, zgranutim izrazima na licima. Važi za jednog od najboljih pilota u logoru. Ipak, između nje i ostalih svejedno postoji nekakva daljina. Nikad nisam uspeo da ustanovim primećuje li ona to, da li ju je briga.

„Indi“, kažem prilazeći joj. Uvek me obuzme olakšanje kad je vidim živu. Iako je pilot koji, kao i ja, ide na radne zadatke, a ne borbeni pilot, uvek mislim da se možda neće vratiti. Društvo još postoji, a Indi je i dalje nepredvidljiva kao i uvek.

„Kaju“, kaže ona bez ikakvog uvoda. „Nešto smo pričali. Šta ti misliš, kako će Pilot doći?“ Glas joj odjekuje i ljudi se okreću i gledaju u nas. „Ja sam ranije verovala da će doći vodom“, kaže Indi. „Tako mi je majka uvek pričala. Ali više to ne mislim. Sigurno će nebom. Jelda? Voda nije posvuda. Nebo jeste.“

„Ne znam“, kažem. Uvek se ovako osećam u njenom prisustvu – zabavno mi je, ali i naporno, i divim joj se. Ono malo regruta što je ostalo oko nje mrmlija neke izgovore i kreće na drugu stranu prostorije – ostavljaju nas nasamo.

„Ideš li večeras na zadatak?“, pitam je.

„Večeras ne“, odgovara ona. „Jesi li i ti slobodan? Hoćeš da se prošetamo do reke?“

„Na dužnosti sam“, kažem.

„Kuda ideš?“

Ne bi trebalo da govorimo jedni drugima koji su nam zadaci dodeljeni, ali naginjem se ka njoj, tako blizu da u svetlim jezerima Indinih očiju vidim tamnoplave tačkice. „U Centralu“, kažem. Tek sad joj saopštavam – pritom kršeći pravila – da me ne bi nagovarala da ne idem. Kad se jednom susretnem s Kasijom, postoji šansa da ovako ili onako ostanem, i toga sam svestan.

Indi i ne trepne. „Već dugo čekaš da te pošalju onamo“, kaže. Odgurne stolicu od stola i ustaje, sprema se da ode. „Obavezno se vrati“, kaže.

Ništa joj ne obećavam. Nikad nisam bio u stanju da lažem Indi.

Tek što sam počeo da jedem kad se začuje sirena.

Nije valjda vežba. Ne večeras. Nemoguće da se ovo dešava.

Ustajem sa ostalim regrutima i krećem napolje. Prilike, brze i tamne kao i ja, trče ka brodovima. Kako se čini, ovo je prava-pravcata vežba. Piste i polja vrve od brodova i regruta; svi se pridržavaju propisa, načinjenih radi pripreme za vreme kad ćemo svi krenuti na jedan divovski zadatak da osvojimo Društvo. Uključujem mini-prijemnik. *Javi se na pistu broj trinaest, piše u poruci. Grupa tri. Brod C-5. Kopilot.*

Taj brod, mislim, još nisam vozio, mada to i nema veze. Vozio sam nešto slično. Ali zašto sam kopilot? Obično sam pilot, nebitno s kim letim.

„U brodove!“, viče zapovednik. Sirene prodorno urlaju.

Kad priđem brodu, vidim da su svetla već popaljena i unutar pilotske kabine neko se kreće. Mora da se pilot već ukrcao.

Penjem se uz stepenice i otvaram vrata.

Indi se okreće i gleda me; iznenađeno je razrogačila oči. „Šta radiš to?“, pita.

„Ja sam kopilot“, kažem. „Jesi li ti pilot?“

„Da“, kaže ona.

„Jesi znala da će nas rasporediti zajedno?“

„Ne“, odgovara. Okreće se natrag kontrolnoj tabli i uključuje motor broda; zvuk je u isto vreme i poznat i uznemirujuć. Onda se preko ramena osvrne ka meni, a duga pletenica joj fijukne ukrug. Izgleda besno. „Zašto traće nas dvoje na isti brod? Oboje smo vešti.“

Iz zvučnika u kabini dopire zapovednikov glas. „Otpočinite završne provere i pripremite se za polazak.“

Psujem ispod glasa. Prava-pravcata vežba. Zapravo ćemo uzleteti. Osećam kako mi put u Centralu izmiče iz ruku.

Osim ako me tamo pošalju tokom vežbe. Još ima izgleda.

Indi se naginje prema zvučnicima u pilotskoj kabini. „Fali nam trkač“, kaže.

Vrata se otvaraju i ulazi još jedna prilika u crnom. Načas ne vidimo ko je to, i pomišljam: *Možda je Vik, ili Ilaj?* Što da ne. U paru sam sa Indi, što deluje skoro podjednako neverovatno.

Ipak, Vik je mrtav, a Ilaj nije ovde.

„Ti si trkač?“, pita Indi.

„Da“, kaže on. Izgleda kao naš vršnjak, možda godinu ili dve stariji. Mislim da ga nikad pre nisam video, ali u logor stalno pristižu novi. Dok prilazi vratima, opazim mu nekoliko zareza na čizmama.

„Bio si u lažnim selima“, kažem. Dobar deo nas ovde u nekom trenutku bio je lažnjak.

Glas mu je bezizražajan. „Da“, kaže. „Ja sam Kejleb.“

„Mislim da te ne znam odande“, kažem.

„I ne znaš“, odgovara on i nestaje u tovarnom odeljku.

Indi diže obrve i gleda u mene. „Možda su ga poslali s nama da bi bilo ravnopravnije“, kaže. „Dvoje pametnih, jedan glup.“

„Je l' imamo tovar za ovu vežbu?“, pitam.

„Medicinske potreštine“, kaže Indi.

„Kakve?“, pitam. „Je l' prave?“

„Ne znam“, odgovara ona. „Svi sanduci su zaključani.“

Nekoliko minuta nakon što nas Indi poveze ka nebu, kompjuter u pilotskoj kabini započinje da izbacuje šifru leta.

Izvlačim je i čitam.

„Šta kaže?“, pita Indi.

„Grad Grandija“, kažem. *Ne Centrala.*

Ali Grandija leži otprilike u istom pravcu. Možda možemo da prođemo Grandiju i nastavimo do Centrale.

Ne govorim ništa Indi, ne još.

Za sobom ostavljamo tamna područja blizu planina, gde su nam smešteni logori, i vinemo se iznad konaka na rubovima grada Kamasa. Onda nadlećemo sam grad. Eno reke koja protiče kroz grad, i viših zgrada, poput većnice.

Okružuje ih nekakav beo prsten.

„Otkad je ono tu?“, pitam. Skoro nedelju dana nisam leteo neposredno iznad grada.

„Ne znam“, kaže Indi. „Je l' vidiš šta je?“

„Liči na zid“, kažem. „Oko gradske većnice i još nekih zdanja.“

Sve više me hvata zebnja. Ne skidam pogled s kontrolne table, i odupirem se porivu da pogledam u Indi. Zašto je centar Kamasa ograđen zidom? A Indi i ja nikad ranije nismo leteli u paru. Zašto sad?

Jesu li se ovako Kasija i Zander osetili kad su otkrili da su izabrani jedno za drugo? *Nemoguće da treba ovako. Protivno je svakoj statistici. Dakle, kako to da se dešava?*

Sigurno i Indi misli otprilike isto što i ja. „Ustanici su nas spojili“, kaže. A onda, dok pod nama nestaje Kamas, naginje se bliže i šapuće mi: „Ovo nije vežba“, govori. „Počelo je.“

Mislim da je u pravu.